

Provtagningsinstruktion Dricksvatten

(enl LIVSFS 2022:12)

Instruktionen gäller för analys av dricksvatten för allmän förbrukning samt kommersiell och offentlig verksamhet. (enl LIVSFS 2022:12)

Sammanfattning av provtagningsmetodik

Vid provtagning:

- Ta provet från kallvattenkranen, mät temperaturen i vattenstrålen (inte i flaskan).
- Dricksvatten hos användare/konsument, ta gärna provet från köskranen där vattnet används till dryck och matlagning.

Tabellen nedan är en sammanfattning av provtagningsmetodiken för de föreskrivna, regelbundna undersökningarna enligt standard SS-EN ISO 19458, avsnitt 4.4.1.1. Information kring desinfektion av kranar finner ni i standarden.

Provpunkt	Slang, sil, etc. bort	Spola	Desinfektera
Utgående dricksvatten	Ja	Ja*	Ja
Dricksvatten hos användaren	Ja	Nej**	Ja
Dricksvatten som används i livsmedelsföretag	Nej	Nej	Nej
Förpackat dricksvatten	Ja	Nej**	Ja

* Vattnet bör "stå på rinn"

** Vattenmängden som står i kranen bör spolas ut. Om provtagning av bly, koppar eller nickel ska ske vid samma provtagningstillfälle ska detta prov tas ut först, se ovan.

- **Mikrobiologisk undersökning** Tag plastflaskan märkt MIKROBIOLOGISK och skruva av korken. Lägg inte korken på diskbänken eller liknande då det finns risk för att den då förorenas. För att förhindra att du förorenar flaskan med bakterier, håll i den på mitten och låt inte flasköppningen

komma i kontakt med kranen. Fyll flaskan till ca 80 %. Skruva på korken ordentligt. Flaskan innehåller natriumtiosulfat och får ej sköljas ur. Provet bör anlända till laboratoriet samma dag som provtagning, inom 12 timmar från provtagningen.

- **Kemisk undersökning** Fyll flaskorna med vatten. Sätt på korkarna ordentligt. Provet bör anlända till laboratoriet samma dag som provtagning. För provkärl se Eurofins analyskatalog samt beställningssidan för emballage på www.eurofins.se
- **Radon** Vid provtagningen ska flaskan fyllas ända upp (liten flaska med vit kork). För att minska luftningen av vattnet ska flaskan hållas så att vattnet långsamt rinner utmed flaskväggen. Vänd flaskan och kontrollera att mindre än halva botten täcks av luft. Skriv både provtagningsdatum och klockslag på följesedel och provflaska.

Prov till laboratorium

Enligt standarden SS-EN19458:2006, "Vattenundersökningar – provtagning för mikrobiologisk analys", bör mikrobiologiska vattenprover kylas så snart som möjligt efter provtagning, och förvaras mörkt fram till analys. Lämplig temperatur efter nedkyllning är +2 till +8 °C.

Proverna bör transporteras till laboratorium i kylväska tillsammans med kylelement. För bästa kylande effekt under transport rekommenderar Eurofins att de frysta engångs kylklamparna placeras som ett "lock" över proverna, då sprids kylan jämt nedåt och kyler alla prov i kylväskan.

Provets temperatur när det ställs i kylväskan tillsammans med volymen vatten, styr hur många kylelement som krävs för att sänka provets temperatur till önskad nivå. Är provets initiala temperatur ca +8 till +10 °C krävs i regel 6 till 8 kylelement i Eurofins mellanstora samt stora kylväska. En högre provtemperatur kräver fler engångs kylklampar, för att erhålla önskad kylande effekt.

Enligt standarden ska provtagaren anpassa kylklamparnas antal och position till provets antal, massa och initial temperatur.

Extra engångs kylklampar beställes enkelt från Eurofins hemsida: www.eurofins.se.

